

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

Менеджменту та адміністрування

(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

бакалавра

(назва освітнього ступеня)

на тему: Аналіз ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства, на прикладі ПрАТ «ТерА» (м. Тернопіль, вул. Пирогова, буд. 11)

Виконав: студент 4 курсу, групи БМЗс-41

спеціальності 073 «Менеджмент»

(шифр і назва спеціальності)

Бородиць В.М.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник

Машлій Г.Б.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Нормоконтроль

Мосій О.Б.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

Сороківська О.А.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Рецензент

Андрушків Б.М.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Тернопіль
2022

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту
(повна назва факультету)

Кафедра менеджменту та адміністрування
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« »

20__ р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття освітнього ступеня бакалавра
(назва освітнього ступеня)

за спеціальністю 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

студенту Бородиць Вероніка Миронівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Аналіз ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства, прикладі ПрАТ «ТерА» (м. Тернопіль, вул. Пирогова, буд. 11)

Керівник роботи Машлій Галина Богданівна, к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ректора від « 20 » 01 2022 року № 4/7-20

2. Термін подання студентом завершеної роботи 6 червня 2022р.

3. Вихідні дані до роботи бухгалтерські баланси підприємства, звіти про фінансові результати, дані про виробництво продукції, калькуляції, дані реалізації продукції та інші дані виробничо-господарської діяльності ПрАТ «ТерА»

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ, Розділ 1 Теоретичні засади ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства,

Розділ 2 Аналіз ефективності виробничо-господарської діяльності ПрАТ «ТерА»

Розділ 3 Шляхи підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності ПрАТ «ТерА»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)
Основні показники виробничо-господарської діяльності ПрАТ «ТерА», Динаміка і структура виробництва продукції, Структура основних виробничих фондів та операційних витрат, Показники динаміки фінансових результатів і рентабельності ПрАТ «ТерА», Аналіз ступеня зносу та придатності основних фондів, Розрахунок вартості пропонованого обладнання для виробництва на ПрАТ «ТерА» кукурудзяних паличок, Проектні фінансово-економічні результати підприємства, Показники економічної ефективності пропонованих заходів, Економічні результати від впровадження підприємством виробництва та збуту нових видів вафель

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Безпека життєдіяльності			
Основи охорони праці			
Нормоконтроль			

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	1.02. 2022 - 10.02.2022	
2	Розділ 1 Теоретичні засади ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства	11.02. 2022 - 10.03.2022	
3	Розділ 2 Аналіз ефективності виробничо-господарської діяльності ПрАТ «ТерА»	11.03. 2022 – 14.04.2022	
4	Розділ 3 Шляхи підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності ПрАТ «ТерА»	15.04.2022 – 21.04.2022	
5	Розділ 4 Безпека життєдіяльності, охорона праці	22.05.2022 – 27.05.2022	
6	Висновки	28.05.2022 – 30.05.2022	

Студент

_____ (підпис)

Бородиць В.М.

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Машлій Г.Б.

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Бородиць В.М. Тема: Аналіз ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства, на прикладі ПрАТ «ТерА» (м. Тернопіль, вул. Пирогова, 11).

Кваліфікаційна робота бакалавра: 52 сторінки, 13 рисунків, 12 таблиць, 2 додатки, 23 літературних джерела.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні підходи щодо дослідження чинників та оцінки ефективності здійснення виробничо-господарської діяльності підприємства.

Об'єкт дослідження - процес здійснення виробничо-господарської діяльності ПрАТ «ТерА».

Метою роботи є розробка теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо шляхів підвищення ефективності ПрАТ «ТерА».

Методи дослідження: метод аналізу, синтезу, порівняння, деталізації, групування.

Розроблено рекомендації щодо шляхів підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності ПрАТ «ТерА». Зокрема, розроблено пропозиції щодо розширення асортименту випуску виду продукції підприємства. Зроблено оцінку економічної доцільності розширення асортименту вафельної продукції підприємства.

Результати роботи впроваджено у діяльність ПрАТ «ТерА».

Ключові слова: економічна ефективність, виробничо-господарська діяльність, види економічної ефективності.

SUMMARY

Borodits VM Topic: Analysis of the efficiency of production and economic activities of the enterprise, on the example of PJSC "TerA" (Ternopil, Pirogov Street, 11).

Bachelor's thesis: 52 pages, 13 figures, 12 tables, 2 appendix, 23 references.

Subject of investigation: theoretical and practical approaches to the study of factors and evaluation of the effectiveness of production and economic activities of the enterprise.

The object of investigation is the process of carrying out production and economic activities of PJSC "TerA"..

The aim of the work is to develop practical recommendations for the improving personnel management of PJSC "TerA".

Research methods: method of analysis, synthesis, comparison, detailing, grouping.

Recommendations on ways to increase the efficiency of production and economic activities of PJSC "TerA" have been developed. In particular, proposals have been developed to expand the range of products of the enterprise. An assessment of the economic feasibility of expanding the range of waffle products of the enterprise. The results of the work were implemented in the activities of PJSC "TerA".

Key words: economic efficiency, production and economic activity, types of economic efficiency.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1 Сутність поняття ефективності виробництва.....	9
1.2 Класифікаційні підходи до оцінки ефективності діяльності виробничо-господарської діяльності підприємства.....	11
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ТЕРА».....	17
2.1 Характеристика господарської діяльності підприємства.....	17
2.2 Аналізування показників ефективності роботи ПрАТ «ТЕРА».....	26
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ТЕРА».....	32
3.1 Пропозиції щодо розширення асортименту випуску виду продукції підприємства.....	32
3.2 Оцінка економічної доцільності розширення асортименту вафельної продукції підприємства.....	39
РОЗДІЛ 4 БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	45
4.1 Стихійні лиха та їх класифікація.....	45
4.2 Організація безпечної роботи електроустановок.....	47
ВИСНОВКИ.....	50
БІБЛЮГРАФІЯ.....	51
ДОДАТКИ.....	53

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Однією з найважливіших проблем, які покликані вирішувати у діяльності сучасні підприємства, є зростання ефективності здійснюваної ними фінансово-господарської діяльності.

В умовах ринку підприємство самостійно організовує свою діяльність, проте конкуренція, яка передбачає змагання підприємств за споживача, продукції, змушує виробника безперервно працювати над своїм вдосконаленням, здійснювати пошук шляхів, що дадуть йому можливість поліпшення своєї роботи. Тому важливим стратегічним завданням, що стоїть на будь-якому етапі розвитку підприємства різноманітних галузей, є досягнення високого рівня його економічної ефективності, що є основою забезпечення його конкурентоспроможності. Підприємства повинні постійно працювати над вирішенням завдання скорочення витрат та підвищення ефективності, що дасть змогу мінімізувати ризики суб'єктам господарювання та успішно розвиватися.

Метою дослідження є розробка теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо шляхів підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності ПрАТ «ТерА».

Для досягнення мети в роботі було поставлено такі **завдання**:

- дослідження теоретичних основ ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства;
- аналіз ефективності виробничо-господарської діяльності ПрАТ «ТерА»;
- встановлення напрямів зростання ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження є процес здійснення виробничо-господарської діяльності ПрАТ «ТерА».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні підходи щодо дослідження чинників та оцінки ефективності здійснення виробничо-господарської діяльності підприємства.

У роботі під час проведення теоретичних та практичних досліджень використовувалися такі **методи**: метод аналізу, синтезу, порівняння, деталізації, групування.

Інформаційні джерела дослідження: баланси, звіти про фінансові результати, калькуляції продукції, дані про наявність, стан та рух основних фондів, інформація щодо виробництва продукції ПрАТ «ТерА», інша інформація щодо діяльності досліджуваного підприємства, посібники, підручники, наукові статті, статистичні дані, інформаційні ресурси Internet, періодичні видання.

Запропоновані заходи щодо шляхів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства використані у практичній діяльності досліджуваного підприємства.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність поняття ефективності виробництва

Ефективність виступає в якості інтегрованої економічної категорії, що здатна відображати виробничі відносини, що складаються з приводу економії сукупних затрат праці (уречевленої та живої) у процесі одержання кінцевого позитивного результату. На рівні підприємства категорія «ефективність» характеризує зв'язок, що виникає між величиною отриманого в процесі його роботи результату та кількістю ресурсів, що були інвестовані або витрачені при здійсненні виробництва. Підвищення ефективності може бути досягнутим при використанні меншої кількості ресурсів, що затрачаються задля створення цього результату [1].

Так як підприємство виступає у якості відкритої системою, яка функціонує в умовах ринку, то проблему ефективності його роботи можна розглядати, виокористовуючи позиції різних сторін, що є при цьому зацікавленими.

Виділяються такі різновиди категорії ефективності як економічної категорії [2]:

- економічна ефективність, яка покликана відображати відповідність результатів та витрат роботи підприємства поставленим цілям, а також інтересам його учасників, виражених у формі грошових коштів;
- соціальна ефективність, яка відображає відповідність здійснених витрат виробництва, а також соціальних результатів роботи підприємства тим цілям, що стоять перед суспільством, та його соціальним інтересам;
- екологічна ефективність, яка відображає, чи відповіднідають витрати та екологічні результати інтересам, які ставить держава і суспільство.

Фактори, що впливають на ефективність діяльності підприємства, наведено на рис. 1.1.

Рисунок 1.1 - Фактори, що впливають на ефективність діяльності підприємства [2]

Як вважають Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., економічна ефективність передбачає отримання благ, що є максимально можливими, від ресурсів, що є наявними у їх розпорядженні. При цьому проблемою економічної ефективності

часто виступає проблема вибору того, як правильно здійснювати розподіл ресурсів, капіталу та прибутку. Рівень економічної ефективності впливає на вирішення ряду соціально-економічних завдань, зокрема, процес підвищення рівня життя людей, швидкість зростання економіки, удосконалення умов праці й відпочинку, динаміку рівня інфляції тощо [4].

На думку Ярославського А.О., економічна ефективність є результатом фінансово-економічної діяльності, що здійснюють суб'єкти господарювання, що покриває всі витрати, необхідні на її здійснення, а також містить величину чистого прибутку, який залишається для цілей розвитку бізнесу [2].

Основні підходи, які існують щодо визначення поняття «ефективність», також відображено на рис. 1.1.

1.2 Класифікаційні підходи до оцінки ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства

Процесу управління ефективністю роботи підприємства може відбуватися лише на основі врахування результатів оцінки і конкретного вимірювання ефективності діяльності. Завдяки комплексному підходу до оцінки ефективності роботи підприємства виникає можливість розроблення заходів щодо підвищення ефективності діяльності, запровадження інструментарію вимірювання ефективності, що характеризує використання сукупного потенціалу, яким володіє підприємство, що є дуже важливим, оскільки підприємства часто працюють в умовах недостатності фінансових ресурсів, що вимагає розробки заходів щодо здійснення економії матеріальних витрат.

Виділяють також абсолютну та порівняльну ефективність виробничо-господарської діяльності підприємства. Якщо абсолютна ефективність дає характеристику загальної чи або питомої ефективності діяльності підприємства, то порівняльна - відображає результати проведеного порівняння між різними можливими варіантами господарювання, проводячи вибір кращого з них.

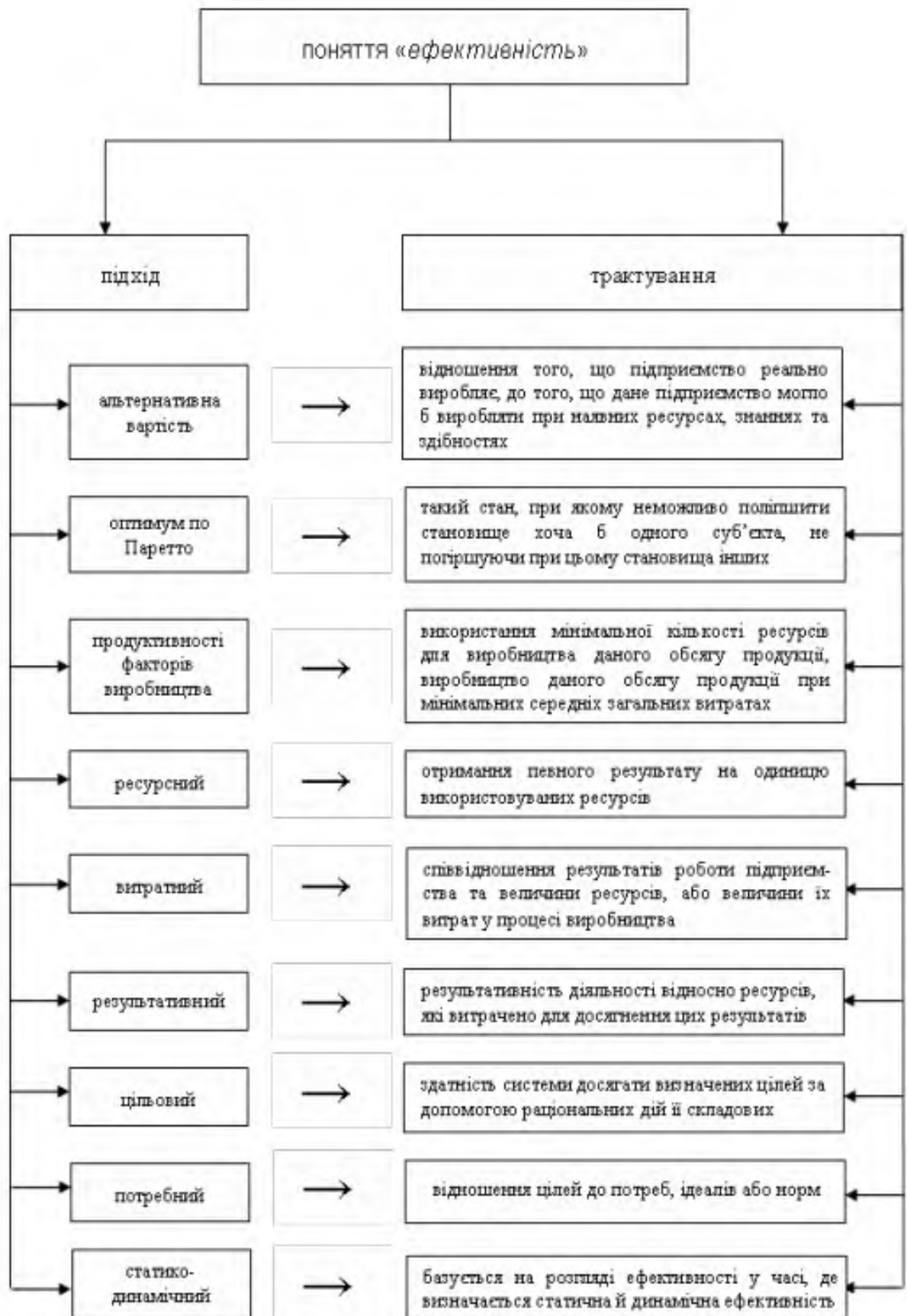

Рисунок 1.2 - Основні підходи, які існують щодо визначення поняття «ефективність» [8]

Алгоритм процесу управління ефективністю діяльністю підприємства відображено на рис. 1.3.

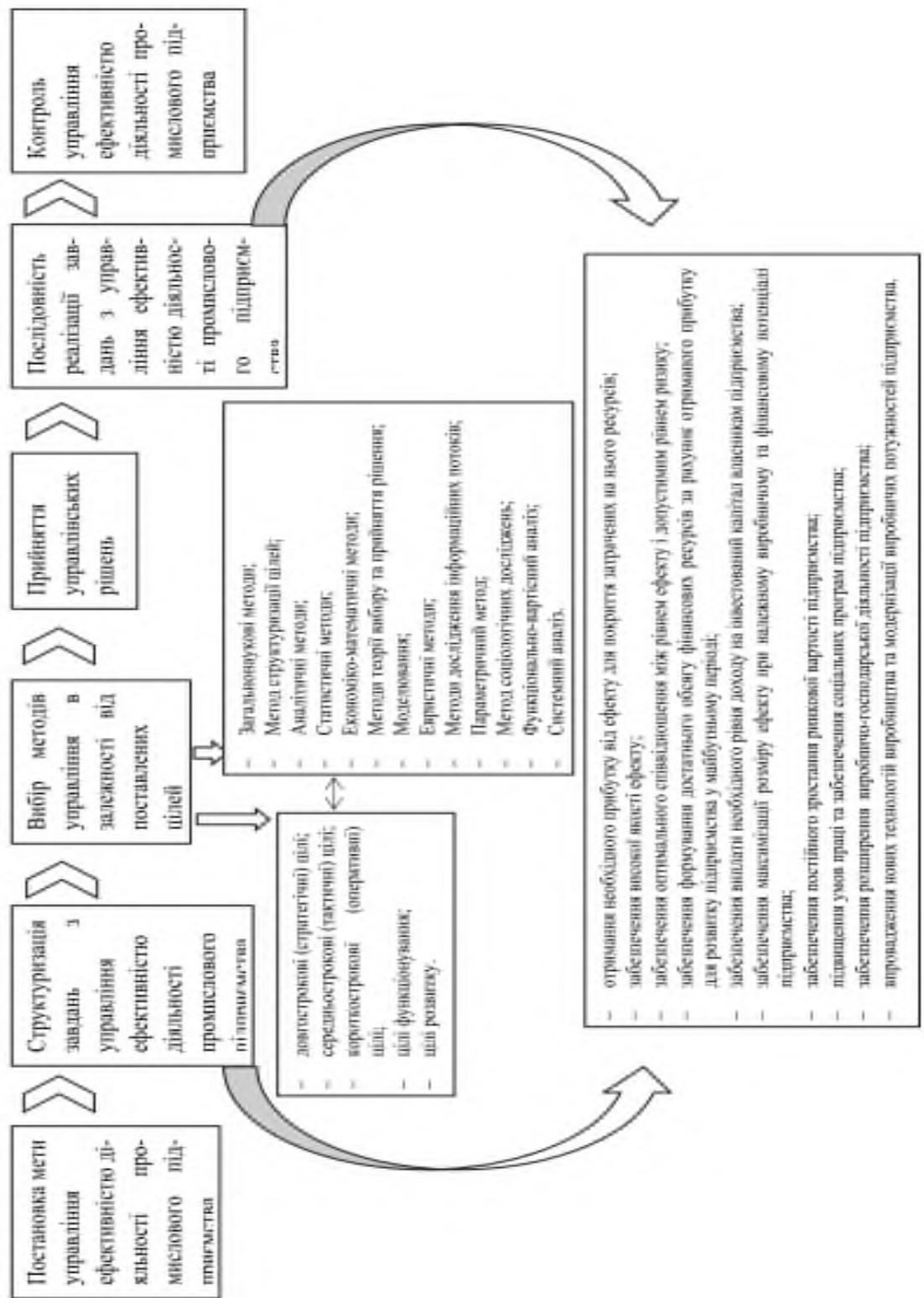

Рисунок 1.3 – Алгоритм процесу управління ефективністю діяльністю підприємства [18]

- виявлення резервів зростання ефективності виробництва, формування передумов для цього;
- стимулювання максимального використання різноманітних резервів, що є на підприємстві;
- інформаційне забезпечення щодо рівня ефективності виробництва, що формується на всіх ланках системи управління;
- здатність застосування показників ефективності при здійсненні управління різними сферами виробництва на підприємстві.

Групування та систематизацію показників, які можуть бути використані для оцінки ефективності діяльності підприємства, відображена на рис. 1.1.

При використанні традиційного підходу до оцінки ефективності, який базується на показнику рентабельності, Савицька О. пропонує виділяти дві групи показників, які можуть бути використані для цілей аналізу діяльності підприємства. До показників першого рівня при оцінці ефективності діяльності підприємства виступають: рентабельність власного капіталу; рентабельність активів; рентабельність продукції; рентабельність продажів; рентабельність операційної діяльності, а також рентабельність інвестицій.

Показники є другого рівня створюють можливість більш детально проаналізувати ефективність діяльності підприємства, так як вони використовують різні види ресурсів. При цьому доцільно проводити аналіз показників ефективності роботи підприємства у їх динаміці. Наприклад, при здійсненні оцінювання ефективності, з якою здійснюється використання основних засобів підприємства, застосовуються такі показники як фондоовіддача, фондомісткість, рентабельність основних засобів.

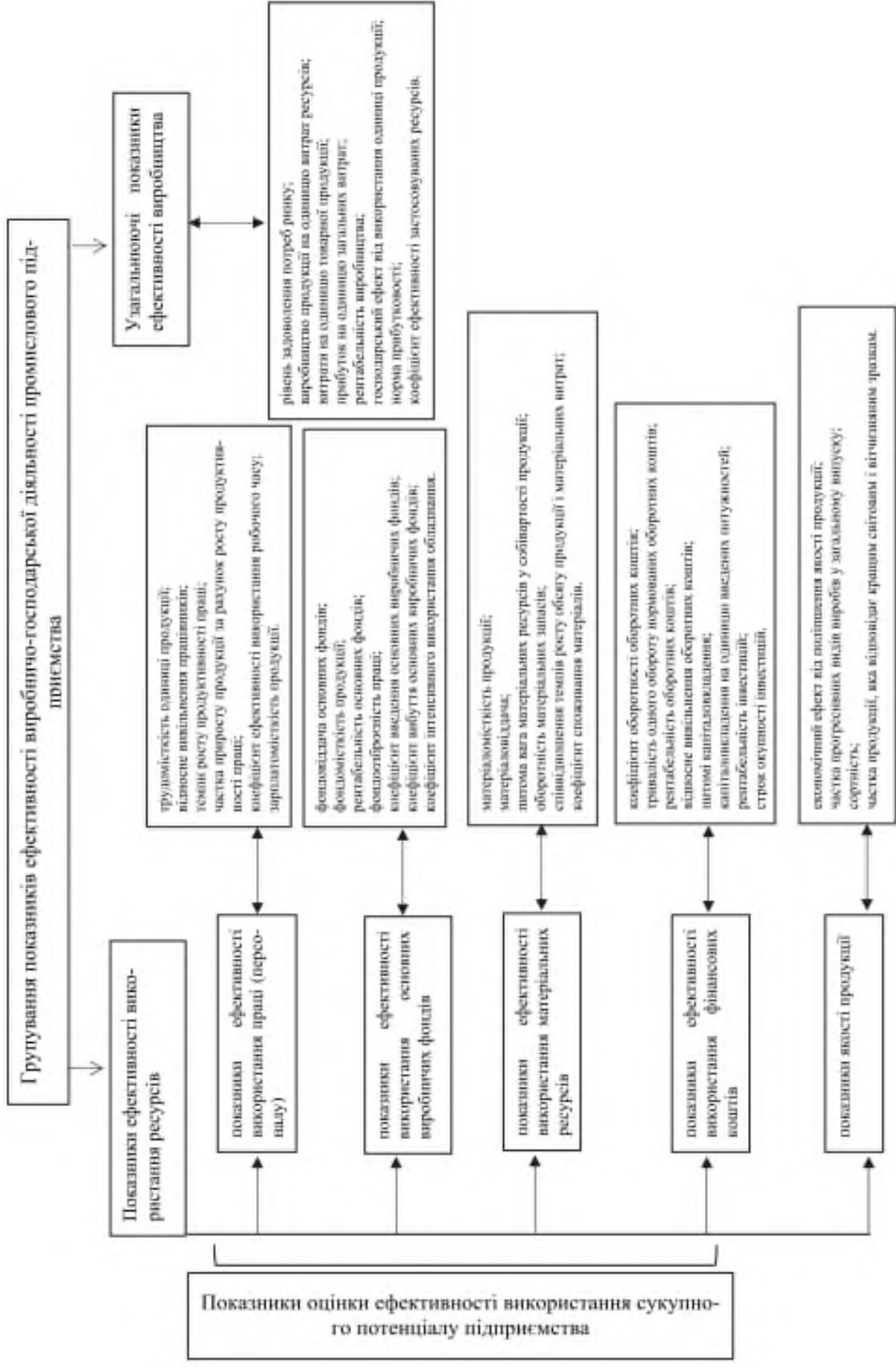

Рисунок 1.4 – Групування та систематизація показників, що характеризують ефективність діяльності промислового підприємства [18]

Складові та основні показники ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства наведено на рис. 1.4, а алгоритм управління ефективністю діяльністю підприємства – на рис. 1.5.

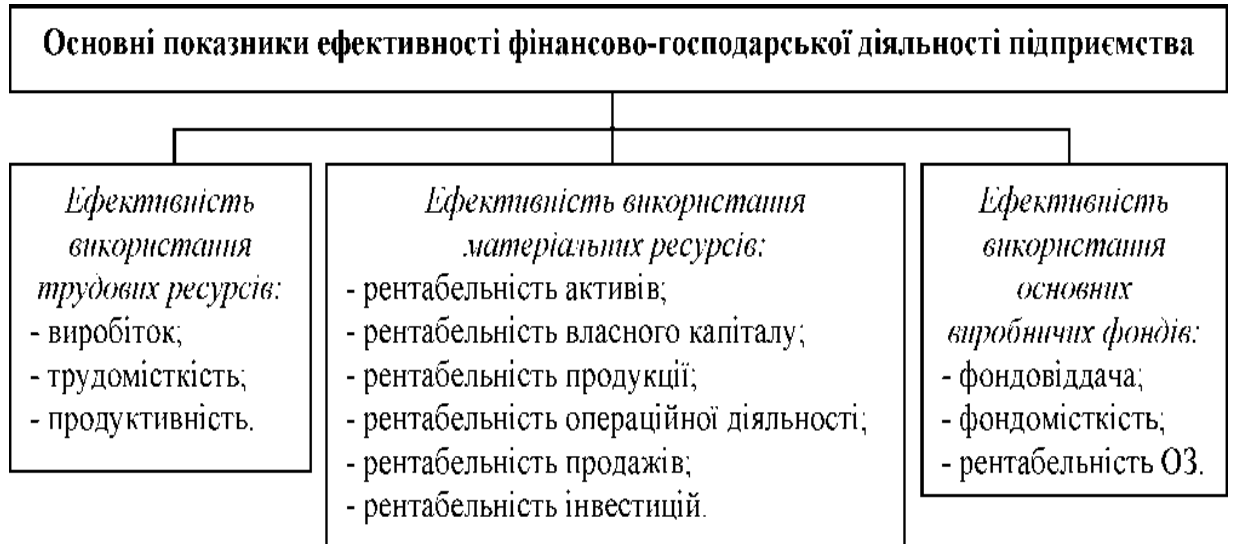

Рис. 1.5 - Складові та основні показники ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства [17]

Отже, оцінка ефективності діяльності підприємства відіграє важливу роль при здійсненні управління компанією, оскільки результати оцінювання даних показників ефективності є необхідними для забезпечення подальшого розвитку підприємства, досягнення ним стратегічних і тактичних цілей.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ТЕРА»

2.1 Характеристика господарської діяльності підприємства

Приватне акціонерне товариство «ТерА» - це підприємство, що володіє понад сімдесятирічним досвідом роботи у галузі виробництва продукції харчування.

Початок відліку створення підприємства датується ще 1945 роком, коли відразу після закінчення війни було проведене об'єднання дрібних кустарів в «Артіль «Харчокомбінат»». У 1953 році до складу цього харчокомбінату додалися ще такі артілі як Промфруктовод та Харчопром, були додатково включено оцтовий та винний цехи.

У 1963 році до харчокомбінату приєднали завод безалкогольних напоїв. У 1965 році на підприємстві ввели в дію цех по виробництву круп'яних паличок. У 1971 році зведено та запущено в експлуатацію новий корпус підприємства, а саме кондитерський цех, що став спеціалізуватися на випуску зефіру, пряників, печива, а сам завод став носити назву Тернопільський завод продтоварів. Після цього у 1976 році було закрито цех по виготовленню круп. У 1978 році були від'єднані безалкогольний й оцтові цехи.

У грудні 1992 року на підприємстві було введено у дію новий виробничий корпус. На даний час там працюють лінії по виробництву мармеладу, зтяжних та цукрових сортів печива, зефіру.

18 лютого 1994 р. підприємству було присвоєно статус орендного, а у 1996 році Тернопільський завод продтоварів перетворився у відкрите акціонерне товариство «Тернопільська кондитерська фабрика».

2000 рік був значимий тим, що рішенням Загальних зборів акціонерів Тернопільську кондитерську фабрику перейменували у відкрите акціонерне

товариство «ТерА», а також було в цей період зареєстровано торгіву марку і логотип підприємства. Першого березня 2011 року ВАТ «ТерА» було перейменовано на ПАТ «ТерА», а у грудні 2017 року відбулася зміна змінило організаційної форми на ПрАТ «ТерА».

Досліджуване підприємство володіє повною юридичною та господарчою самостійністю. Йому присвоєно ідентифікаційний код за ЄДРПОУ - 00375697.

Розміщене підприємство за такою юридичною адресою:

46008, м. Тернопіль, вул. Пирогова, 11. Генеральним директором є Мамай Олександр Васильович.

Початок діяльності ПрАТ «ТерА» було започатковано шляхом проведення його державної реєстрації Тернопільською міською радою 31 грудня 1991 року.

При здійсненні державної реєстрації ПрАТ «ТерА» було визначено видом економічної діяльності - виробництво хліба й хлібобулочних виробів.

На даний час сформувалася оптимальна виробнича структура товариства, яка включає діяльність у складі підприємства таких виробничих підрозділів:

- вафельно-пряничного цеху, що містить дільниці, які спеціалізуються на виготовленню пряників і вафель;
- цеху з виробництва печива й сушки, що включає дільниці, що забезпечують виробництва сушки, зтяжного та цукрового видів печива;
- зефірного цеху, який містить дільниці, на яких виготовляються мармелад, цукерки, зефір, драже, а також глазуровані кондитерські вироби.

Таким чином, на даний час до основних видів діяльності ПрАТ «ТерА» відносяться наступні: виробництво борошняних кондитерських виробів, а також тортів, тістечок, що мають тривалий період зберігання, виробництво сухого печива і сухарів; виробництво цукрових кондитерських виробів, виробів із вмістом какао й шоколаду, здійснення роздрібною торгівлі товарами продовольчого асортименту.

На сьогоднішній день ПрАТ «ТерА» - це одне із підприємств Тернополя, що стабільно функціонує на ринку. Основні фінансові показники господарської діяльності ПрАТ «ТерА» у 2020-2021 рр. наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Основні фінансові показники господарської діяльності ПрАТ «ТерА» у 2020-2021 рр.

Показник	2020 р.	2021 р.	Відхилення 2021 р. від 2020 р.	
			абсолютне, (+,-)	відносне, %
Чистий дохід від реалізованої продукції	44291	82984	38693	87,4
Собівартість реалізованої продукції	47897	81587	33690	70,3
Валовий прибуток (збиток)	-3606	1397	5003	-138,7
Інші операційні доходи	16881	16516	-365	-2,2
Адміністративні витрати	5573	5825	252	4,5
Витрати на збут	6829	11418	4589	67,2
Інші операційні витрати	324	826	502	154,9
Фінансовий результат від операційної діяльності	184	209	25	13,6
Інші витрати	60	1	-59	-98,3
Фінансовий результат до оподаткування	124	208	84	67,7
Чистий фінансовий результат	124	208	84	67,7

Таким чином, результати аналізування даних таблиці 2.1 дають змогу зробити висновок про позитивний характер зміни основних фінансових показники господарської діяльності діяльності ПрАТ «ТерА» у 2021 році порівняно з попереднім роком. Так, в останньому звітному році відбулось зростання чистого доходу від реалізації кондитерської продукції на 38693 тис.

грн., або на 87,4%. Збільшення обсягів виробництва та відповідно чистого доходу викликало збільшення величини собівартості реалізованої продукції, що становило відповідно 33690 тис. грн., або 70,3%, тобто відносний приріст даного показника був значно менший, ніж чистого доходу і це позитивно вплинуло на формування кіцевих фінансових результатів роботи ПрАТ «ТерА».

Так, замість валового збитку, який мало підприємство у 2020 році у сумі 3606 тис. грн., а у 2021 році підприємство вже одержало валовий прибуток 138,7 тис. грн., що є значним позитивним результатом діяльності. Інші операційні доходи при цьому у 2021 році зменшилися на 365 тис. грн., або на 2,2%, а адміністративні витрати, навпаки, зросли на 252 тис. грн., або на 4,5%.

Величина витрати на збут у 2021 р. порівняно з 2020 р. збільшилася на 4589 тис. грн., або на 67,2%, а інші операційні витрати скоротилися на 59 тис. грн. (або на 98,3%). У результаті викладеної вище динаміки попередніх показників фінансовий результат від операційної діяльності дещо зріс – на 25 тис. грн., або ж на 13,6%, а чистий фінансовий результат - на 84 тис. грн., або на 67,7%.

У подальшому досягнення зростання прибутку ПрАТ «ТерА» є можливим за рахунок:

- збільшення обсягу випуску продукції підприємства;
- зниження непродуктивних матеріальних витрат на виробництво та реалізацію продукції;
- досягнення економії та більш раціонального використання коштів, що були спрямовані на оплату праці;
- впровадження досягнень науково-технічного прогресу, що зробить виробництво більш ефективним;
- заходи, що стимулюватимуть працівників підприємства до більш продуктивної роботи.

Аналіз обсягів виробництва продукції ПрАТ ТерА у 2020-2021 відображений у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз обсягів виробництва продукції ПрАТ ТерА у 2020-2021 рр.

Вид продукції	Кількість виробленої продукції, т.		Відхилення 2021 р. від 2020 р.	
	2020 р.	2021 р.	абсолютне, т	відносне, %
Сушки, грінки, сухарі	543,1	1027,7	484,6	89,2
Пряники	549,8	1020,6	470,8	85,6
Печиво солодке, вафлі, і ванільні облатки, покритих шоколадом	15,1	7,1	-8,0	-53,0
Печиво та вафельні сендвічі-печиво крім покритих шоколадом	713,0	654,8	-58,2	-8,2
Вафлі та вафельні облатки, крім покритих шоколадом	49,0	36,8	-12,2	-24,9
Цукерки шоколадні	2,7	10,4	-7,7	285,2
Фруктові желе та пасти у вигляді кондитерських виробів	88,0	63,8	-24,2	-27,5
Вироби кондитерські з цукру, що мають вигляд пресованих таблеток	0,5	-	-0,5	100,0

Як видно з табл. 2., у 2021 році порівняно з попереднім роком відбулося значне нарощування обсягів виробництва продукції по наступних товарних групах:

- сушки, грінки, сухарі – на 484,6 тис. грн., або ж на 89,2%
- пряники – на 470,8 тис. грн., або ж на 85,6%;
- цукерки шоколадні на 7,7 тис. грн., або ж у 3,9 рази.

По решті товарних груп обсяги виробництва у натуральному вираженні скорочувалися. При цьому найбільшим спадом відзначався випуск печиво,

вафельних сендвічів-печива, окрім крім покритих шоколадом. По даній товарній групі спад становив 58,2 тис. грн., або ж 8,2%. Ці коливання випуску продукції за окремими товарними групами були викликані зміною ринкової кон'юнктури.

Структура продукції, виробленої ПрАТ «ТерА», у 2021 році, показана на рис. 2.1

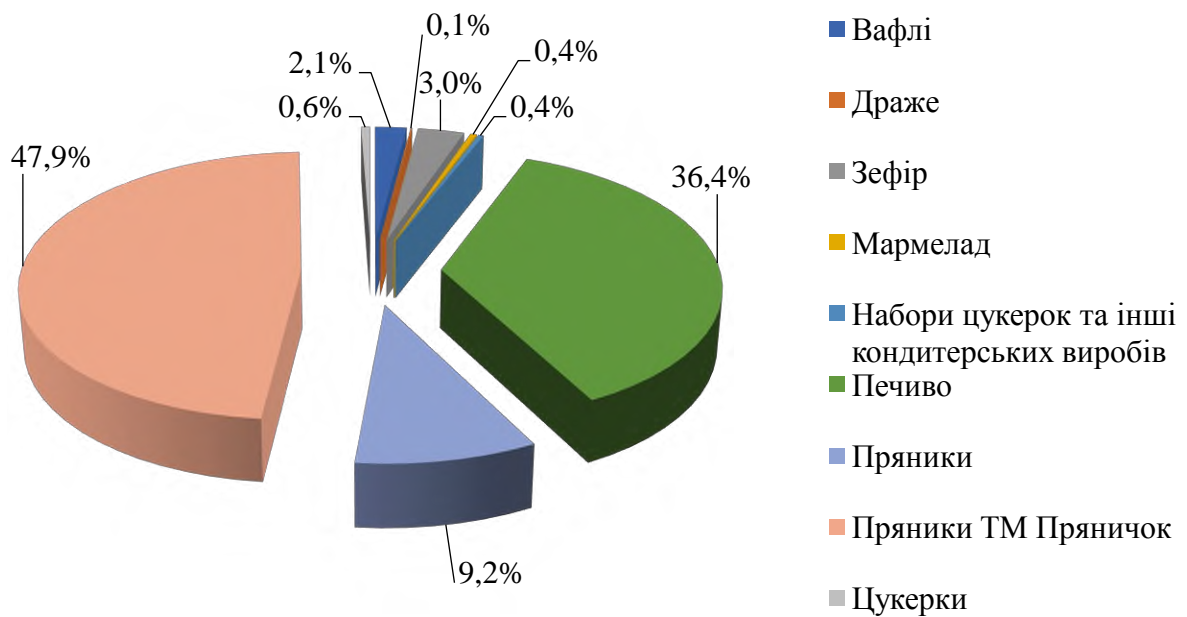

Рисунок 2.1 – Структура продукції, виробленої ПрАТ «ТерА», у 2021 році

Як бачимо з цього рисунку, найбільша частка у структурі виробництва продукції припадала на пряники ТМ Пряничок – це 47,9%. Обсяги виготовлення пряників у загальній структурі займали 36,4%, а пряників – 9,2%. Частка решти товарних груп була значно меншою і сумарно становила 6,5% у загальній структурі.

ПрАТ «ТерА» активно намагається задовольняти індивідуальні потреби найвибагливіших споживачів шляхом постійного оновлення асортименту продукції, що випускається товариством. Слід зазначити, що обсяги реалізації продукції компанії за минулі періоди зростали за багатьма товарними

категоріями, що пояснюється розширенням каналів збуту та розширенням обсягів продажу внаслідок вдосконалення якості продукції.

Зазначимо, що при виготовленні кожного виду продукції підприємство ретельно дотримується класичної схеми та чіткої послідовності стадій технологічного процесу. Споживачам пропонується широкий асортимент продукції, і кожен любитель кондитерських виробів може віднайти свій улюблений вид продукції. Завдяки тому, що ПрАТ «ТерА» має власний контингент споживачів – любителів продукції, підприємству є можливість займати стійкі ринкові позиції.

Зауважимо, що ефективність комерційної діяльності ПрАТ «ТерА» залежить також від особливостей втіленої підприємством цінової політики. Зокрема, в межах Тернопільської області ціна нижча, ніж за її межами, що пояснюється нижчими транспортними витратами. По Україні продукція товариства доставляється переважно автомобільним транспортом. Це, відповідно, впливає на повну собівартість продукції.

Зазначимо, що ПрАТ «ТерА» у процесі розповсюдженні своєї продукції за допомогою дилерської мережі встановлює договірні ціни збуту. Підприємство практикує різноманітні категорії цін і надає відповідні знижки дилерам в залежності від обсягу реалізованої продукції. Так, при постійному виконанні плану і досягненні певного обсягу продажів їм надаються знижки на товар і вони, відповідно, переходить в категорію нижчих цін, що стимулює посередників до подальшої співпраці.

Динаміку вартості основних засобів ПрАТ «ТерА» у 2020-2021 роках можемо простежити на рис. 2.2

Рисунок 2.2 – Динаміка вартості основних засобів ПрАТ «ТерА» у 2020-2021 роках

Як бачимо з вище наведеної динаміки основних засобів ПрАТ «ТерА» у 2020-2021, вартість зносу переважала первісну вартість по більшості групах основних фондів, а по таких видах як транспортні засоби та інструменти, прилади і інвентар була рівною первісній вартості. Отже, підприємство стоїть перед необхідністю подальшого оновлення своїх основних фондів, хоча цей процес активно ним здійснюється, особливо по активній частині основних фондів.

Для того, щоб охарактеризувати технічний стан основних фондів, проведемо розрахунок коефіцієнтів зносу та придатності станом на початок і кінець 2021 року. Отримані дані відобразимо у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Аналіз ступеня зносу та придатності основних фондів ПрАТ «ТерА» на початок та кінець 2021 року

Показники	Од. виміру	На початок року	На кінець року	Абсол. зміна (+,-)	Відносна зміна, %
Початкова вартість основних засобів	тис. грн.	16523	18582	2059	12,5
Зношення основних засобів	тис. грн.	12371	13835	1464	11,8
Залишкова вартість основних засобів	тис. грн.	4152	4747	595	14,3
Коефіцієнт зносу	-	0,75	0,74	-0,01	-1,3
Коефіцієнт придатності	-	0,25	0,26	0,01	4,0

Вищезгадані коефіцієнти розраховуються станом як на початок періоду, так і на кінець періоду. Коефіцієнт зношення обчислюється як відношення суми зносу до початкової вартості основних фондів, а коефіцієнт придатності – це обернений коефіцієнт до коефіцієнту зносу, він визначається як відношення залишкової вартості основних фондів до початкової.

Структура основних виробничих фондів ПрАТ «ТерА» у 2021 рр. відображена на рис. 2.4.

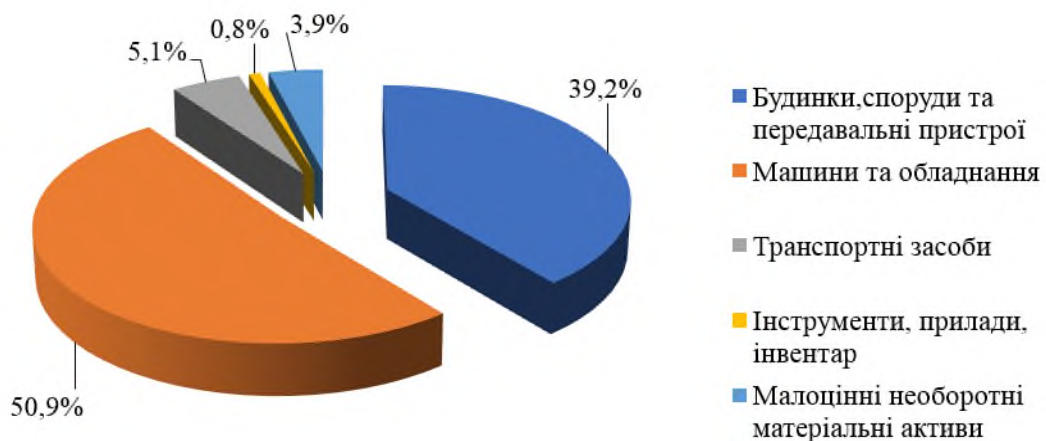

Рисунок 2.4 – Структура основних виробничих фондів ПрАТ «ТерА» у 2021 рр.

За даними рис. 2.4 у структурі основних виробничих фондів ПрАТ «ТерА» у 2021 році найбільшу частку займала група машин та обладнання, а саме 50,9%. На будинки, споруди та передавальні пристрої припадало 39,2% загальної вартості ОВФ підприємства. Частка транспортних засобів досягала 5,1%, на інструмент, прилади і інвентар припадало 0,8% вартості ОВФ, а малоцінні необоротні активи – 3,9%.

2.2 Аналізування витрат та показників економічної ефективності діяльності підприємства

Аналіз динаміки операційних витрат ПрАТ «ТерА» у 2020-2021 рр. поданий у табл. 2.4

Таблиця 2.4 – Аналіз динаміки операційних витрат ПрАТ «ТерА» у 2020-2021 рр.

Назва статті витрат	2020 р.	2021 р.	Відхилення 2021 р. від 2020 р.	
			абсолютне, (+,-)	відносне, %
Матеріальні затрати	35433	62341	26908	75,9
Витрати на оплату праці	15679	19369	3690	23,5
Відрахування на соціальні заходи	3433	3823	390	11,4
Амортизація	1220	1597	377	30,9
Інші операційні витрати	6097	13485	7388	121,2
Разом	61682	100615	38933	63,1

Аналіз динаміки операційних витрат ПрАТ «ТерА» у 2020-2021 рр. засвідчує, що їх загальна величина зросла на 38933 тис. грн., або на 63,1%. При

цьому найбільш суттєвий приріст був характерний для зміни матеріальних затрат – це 75%, а найменший – для відрахувань на соціальні заходи –11,4%.

Структура операційних витрат ПрАТ «ТерА» у 2020 р. наведена на рис. 2.5

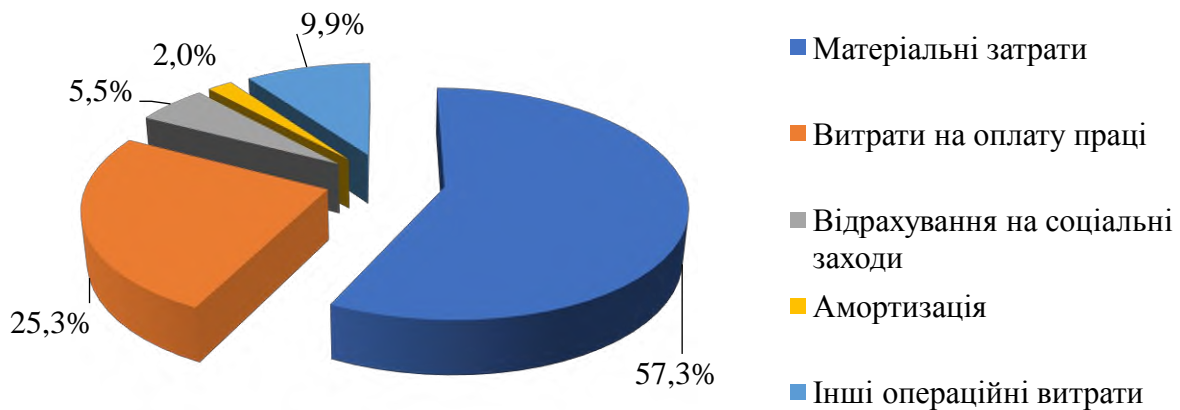

Рисунок 2.5 – Структура операційних витрат ПрАТ «ТерА» у 2020 р.

Рис. 2.5 свідчить, що у структурі операційних витрат ПрАТ «ТерА» у 2020 р. найбільша частка належала матеріальним витратам, а саме 57,3%. Значну частку також займали витрат на оплату праці – 25,3% та матеріальні витрати – 9,9%. На відрахування на соціальні заходи припадало 5,5%, а амортизацію – 2,0% від загального обсягу операційних витрат.

На рис. 2.6 проілюстрована структура операційних витрат ПрАТ «ТерА» у 2021 році.

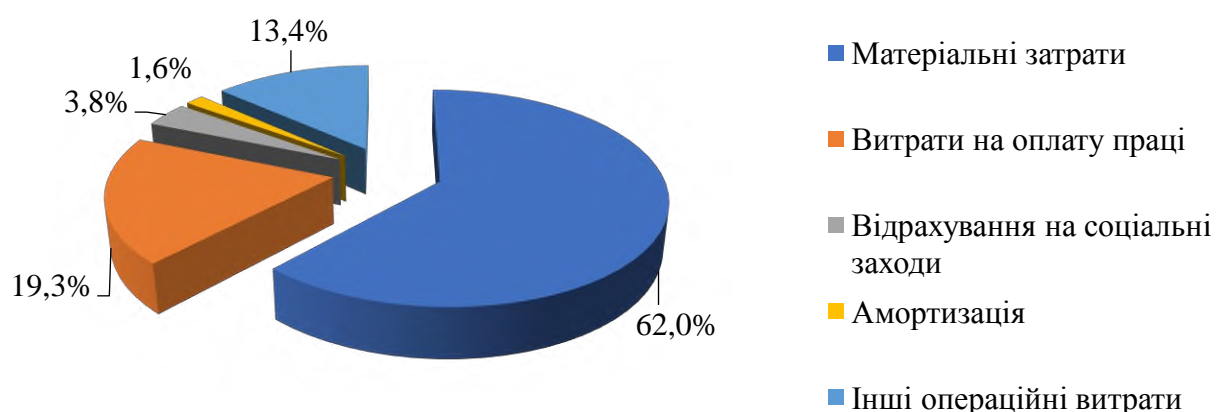

Рисунок 2.6 – Структура операційних витрат ПрАТ «ТерА» у 2021 р.

Як і в попередньому році, домінуючу роль у структурі операційних витрат підприємства у 2021 р. становили матеріальні витрати, причому їх частка збільшилася на 4,7% і досягла 82%, що пов'язане з подорожчанням вартості сировини, матеріалів, енергоресурсів та ін. матеріальних витрат. Частка витрат на оплату праці, навпаки, зменшилась на 6% і складала у даному періоді 19,3%. Частка інших операційних витрат зросла на 3,5%, відрахувань на соціальні заходи – скоротилась на 1,7%, а амортизації – на 0,4%.

Показники динаміки фінансових результатів ПрАТ «ТерА» наведено на рис. 2.7.

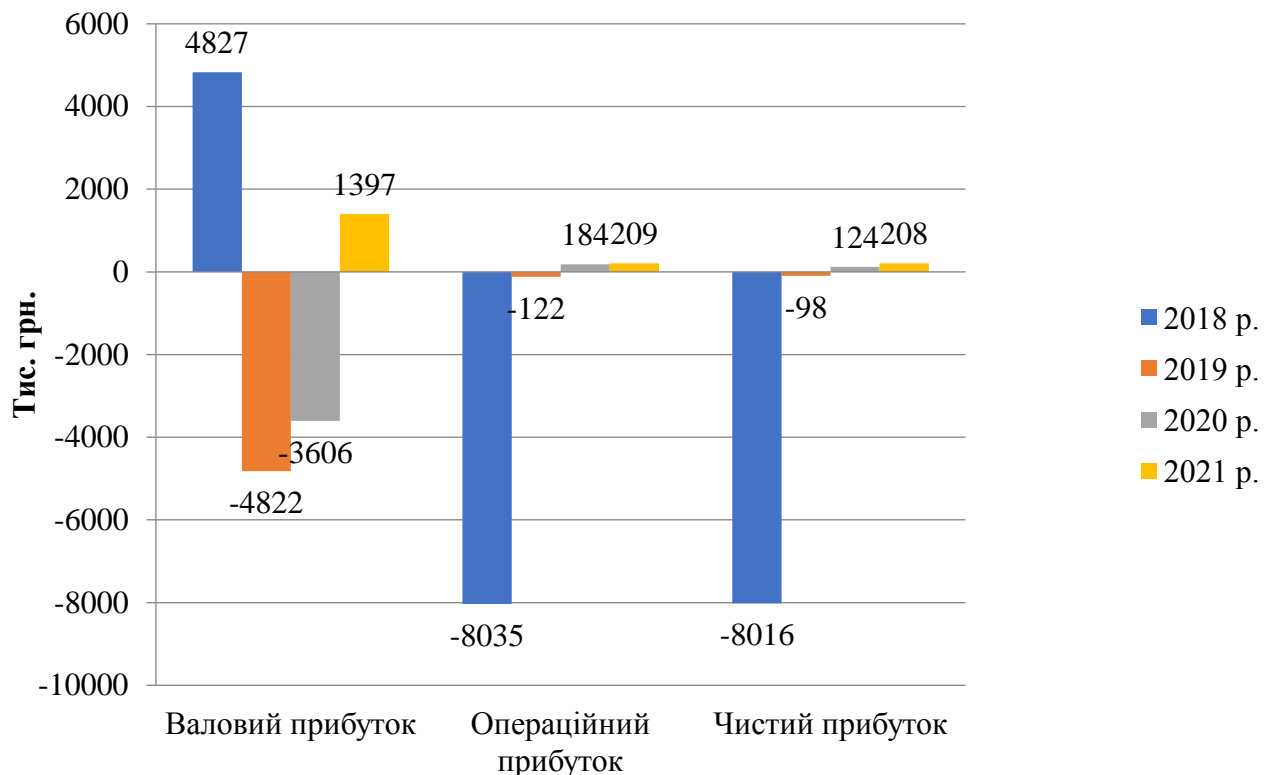

Рисунок 2.7 - Показники динаміки фінансових результатів ПрАТ «ТерА» у 2018-2021 рр.

Аналізуючи динаміку показників прибутку ПрАТ «ТерА», зазначимо, що у 2018 році підприємство отримало суму валового прибутку 4827 тис. грн., проте вже у 2019 році значення показника впало до валового збитку 4822 тис. грн. У подальші роки спостерігалось зростання суми валового прибутку підприємства і у 2021 році він був рівний 1397 тис. грн.

Що стосується значень показників операційного та чистого прибутку, то вони після дуже значних від'ємних результатів 2018 року (відповідно 8035 тис. грн та 8016 тис. грн.) відзначалися стабільною позитивною тенденцією до зростання. Такі дані говорять про позитивні зміни фінансових результатів роботи досліджуваного підприємства за минулі три роки.

Показники рентабельності ПрАТ «ТерА» у 2020-2021 роках наведено у табл. 2.5

Таблиця 2.5 – Показники рентабельності ПрАТ «ТерА» у 2020-2021 роках, %

Назва показника	2020 р.	2021 р.	Абсолютне відхилення
1. Чистий прибуток	124	208	84
2. Середньорічна сума активів	11239	16746,5	5507,5
3. Чистий дохід від реалізації	44291	82984	38693
4. Операційний прибуток	184	209	5003
5. Загальні витрати операційної діяльності	44107	82775	38668
6. Рентабельність активів (п.1/п.2), %	1,10	1,24	0,14
7. Рентабельність продажу (п.1/п.3), %	0,28	0,25	-0,03
8. Рентабельність продукції за операційним прибутком (п.4/п.5), %	0,42	0,25	-0,17

З даних табл. 2.5 видно, що показник рентабельності активів у 2021 році порівняно з 2020 роком зріс на 0,14%, а показники рентабельності продажу і рентабельності продукції за операційним прибутком, навпаки, зменшилися, не

зважаючи на збільшення величини прибутку. Це відбулося наслідок зміни співвідношення між величиною прибутку та відповідно чистим доходом і загальними витратами операційної діяльності підприємства.

Графічне зображення зміни показників рентабельності ПрАТ «ТерА» за 2020-2021 роки наведено на рис. 2.8.

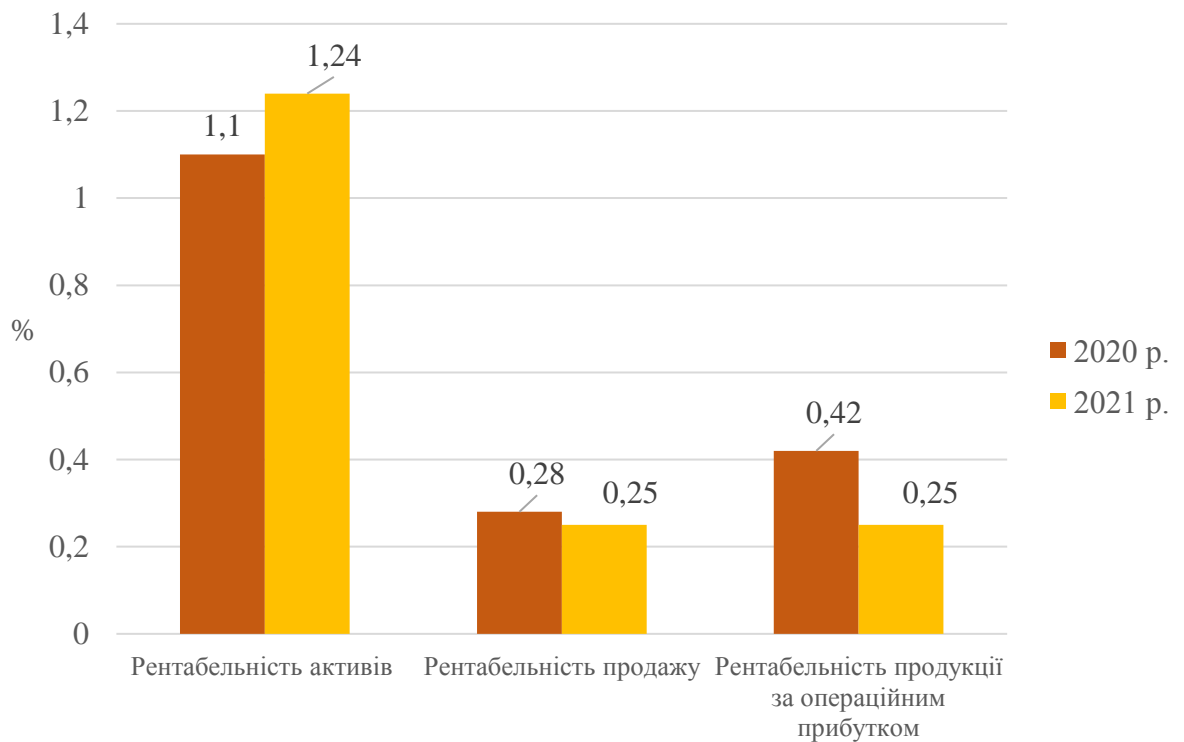

Рисунок 2.8 – Динаміка показників рентабельності ПрАТ «ТерА» за 2020-2021 роки

Як видно з даних рис. 2.5, протягом 2020-2021 років досліджувані показники рентабельності були додатніми. Проте для всіх розрахованих вище даних показниках ПрАТ «ТерА» спостерігалось падіння їх значень у 2014 році порівняно з попереднім роком, що в основному було викликано зменшенням суми отриманого в останньому звітному році чистого прибутку і говорить про необхідність суттєвого покращення ефективності діяльності.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ТЕРА» ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ТЕРА»

3.1 Пропозиції щодо розширення асортименту випуску виду продукції підприємства

Задля підвищення ефективності виробництва кондитерської продукції ПрАТ «ТерА» пропонуємо здійснити заходи щодо впровадження виготовлення кукурудзяних (круп'яних) паличок. Виготовлення даної продукції стосується сфери виробництва сухих сніданків. Відмітимо, що існуюча на даний час технологія, за якою виготовляються сухі сніданки, передбачає застосування методу екструзії - процесу, який дає можливість досягнути збільшення в об'ємі сирого білкового продукту, що здійснюється під дією тиску, вологи, температури. Кукурудзяні круп'яні палички не потребують додаткової кулінарної обробки, вони є готовими до вживання. Випуск цих паличок може здійснюватися у формі солоних й солодких, глазурованих та не глазурованих, проте якість паличок має бути забезпечена відповідно до вимог державних стандартів, що висуваються до даного виду продукції.

Розглянемо поетапно, як відбувається процес виробництва запропонованої нової для підприємства продукції. Виробничий процес при цьому вимагає наявності такого основного устаткування як машини для формування цих круп'яних паличок. Після того, як буде здійснений прогрів машини, у бункер засипають попередньо зволожену крупу. За допомогою машини проходить пресування продукту та його нагрівання до 145⁰С.

Під впливом тепла, тиску, вологи здійснюється перетворення крупи на пластичну масу, що шляхом видавлення шнеком проходить через отвори, що у матриці. При цьому маса під дією пари, отриманої із перегрітої вологи, спучується. Формуються пористі хрусткі жили, які за допомогою спеціального

механізму відрізаються на окремі палички. При цьому довжина паличок має бути у відповідності з вимогами ОСТ 18-243-75. На виході з машини вологість паличок після проїждження їх охолодження складає 6%.

Наступна обробка паличок продовжується залежно від їх виду та відповідно з існуючими технологічними вимогами. Палички поділяються на глазуровані та неглазуровані. При виготовленні неглазурованих паличок в дражировочну машину здійснюють завантаження певної кількості паличок, а також додають соняшникову олію, згодом – також сухі добавки. Цими добавками можуть бути цукрова пудра чи сіль, суміш лимонної кислоти та цукрової пудри, какао-порошок - відповідно до рецептури.

При виробництві глазурованих паличок спочатку здійснюють їх підсушення до вологості 3-4%, що проходить перед завантаженням у дражировочну машину, а далі здійснюється постійна подача таких інгредієнтів як лимонної есенції, цукрового сиропу, суміші лимонної кислоти та цукрової пудри (у випадку випуску лимонних паличок) чи шоколадної глазури, або згущеного молока і цукрової пудри.

Фасування готової продукції проходить на фасувально-пакувальному апараті.

Основне обладнання, яке плануємо використати для забезпечення виробництва кукурудзяних паличок на ПрАТ «ТерА», повинно включати:

- сито вібраційне, що виконує функцію відділення борошна від домішок, а також проведення розпушування та аерації борошна;
- машину, за допомогою якої буде проходити процес формування та різання паличок;
- подрібнювач, який використовується для подрібнення визначених сипучих матеріалів, зокрема, зерна, цукру (для перетворення на цукрову пудру), сіль;
- дражировочну машину, за допомогою якої відбувається глазурування паличок.

Розміщення основного обладнання вимагає наявності приміщення, яке має площу 20-25 м². Це приміщення у наявному виробництві ПрАТ «ТерА» є, воно має відповідати санітарним нормам, що існують у харчовій промисловості. Процес обслуговування устаткування, задіяного на випуску круп'яних паличок, потребує залучення 2 працівників підприємства.

Сировина, яка використовується у процесі виробництва кукурудзяних (круп'яних) паличок, має відповідати вимогам, які встановлені чинними стандартами та технологічними умовами, при цьому мають бути також посвідчення якості, видані постачальником. Основна сировина виробництва - це крупа кукурудзяна шліфована №5 дрібна, термін витримки якої не перевищує одного місяця. Залежно від виду продукту, який випускається, додаються різні складники, про які ми вже згадували, а також масло рослинне рафіноване, харчові есенції, глазур шоколадна тощо.

Перед початком виробництва кожен партію сировини потрібно піддавати обробці, а саме:

- усю сипучу сировину просіють та пропускають через магнітні загородження;
- фільтрують рослинну олію;
- зволожують та піддають кондиціонуванню крупу. При цьому перед переробкою вологість крупи має бути рівна 14%;
- лущать часник, інспектують і підсушують, здійснюють розмелювання та просівання;
- розмелюють, просіють лимонну кислоту.

Окремо здійснюють підготовку добавок:

- лимонну кислоту, корицю, порошок какао, а також сухе молоко змішують відповідно до рецептури з цукровою пудрою;
- попередньо розчиняють в спирті ванілін (відповідність - 1:1), а також здійснюють його підігрівання на водяній бані, що здійснюється при температурі, що не перевищує 50⁰С. Згодом змішують розчин ваніліну та цукрову пудру у

пропорції 1:16. Якщо здійснюється використання ванілону (замість ваніліну) то закладка його при йому менша у 5 разів;

- арахісову масу змішують по рецептурі з рослинною олією і цукром або сіллю, (для запобігання розшаровування емульсії, масу потрібно безупинно перемішувати).

Для приготування 100 кг цукрового сиропу в казан завантажують 18,2 кг води й 82,8 кг цукру й доводять до кипіння.

Проведемо розрахунок прогнозованих витрат при впровадженні виробництва кукурудзяних паличок на ПрАТ «ТерА».

Найменування, кількість та ціну необхідного обладнання, що використовують при виробництві кукурудзяних паличок, подано в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Розрахунок вартості пропонованого обладнання для виробництва на ПрАТ «ТерА» кукурудзяних паличок

Найменування обладнання	Ціна, грн.
Подрібнювач	52030
Сито вібраційне	70400
Змішувач для змішування та зволоження круп	65780
Екструдер	45100
Бункер	81950
Ваговий пристрій	60940
Дражиратор	49500
Фасувальний автомат	46200
Транспортери для подачі сировини, напівфабрикату та готової продукції	56050
Всього	243250

Отже, загальна вартість пропонованого нами обладнання, що планується використовувати для виробництва кукурудзяних паличок, становитиме 543250 грн.

Здійснюючи обчислення величини поточних річних витрат на виробництво паличок, врахуємо такі:

- амортизація обладнання. Оскільки термін корисного використання обладнання - 5 років, то величина амортизації буде рівна:

$$543250 / 5 = 108650 \text{ грн.};$$

- заробітна плата працівників (при її величині 8100 грн. на 1 працівника на місяць):

$$2 \times 8100,0 = 16200 \text{ грн.};$$

$$16200 \times 12 = 194400 \text{ грн.}$$

- нарахування на заробітну плату (у розмірі 22% від заробітної плати):

$$(194400 \times 22\%) / 100\% = 42768 \text{ грн.}$$

- витрати на закупівлю сировини та спожиту електроенергію;

- інші витрати.

Розрахунок поточних витрат проєкту впровадження виробництва кукурудзяних паличок на ПрАТ «ТерА» показано у табл. 3.2

Таблиця 3.2 - Розрахунок поточних витрат проєкту впровадження виробництва кукурудзяних паличок на ПрАТ «ТерА»

Вид витрат	Сума, грн.
1. Матеріальні витрати	343444
2. Витрати на оплату праці	194400
3. Нарахування на заробітну плату	42768
4. Амортизація	108650
5. Інші витрати	60200
Всього	749462

За даними табл. 3.2 сума поточних витрат проєкту впровадження виробництва кукурудзяних паличок на ПрАТ «ТерА» становить 749462 грн.

Здійснюючи підрахунок витрат на сировину, необхідно врахувати, що отримання 800 кг очищеної крупи вимагає використання біля 820 кг крупи-

сировини, оскільки під час очищення із крупи видаляється біля 0,5 відсотка сміттевої домішки, один відсоток зародків і пів відсотка цілих зерен. Під час проходження даних операцій може втрачатися біля 0,5—0,7% кукурудзяної крупи.

Проектні фінансово-економічні результати діяльності ПрАТ «ТерА», що будуть отримані у результаті впровадження виробництва кукурудзяних паличок, наведемо у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 - Проектні фінансово-економічні результати ПрАТ «ТерА» від впровадження виробництва кукурудзяних паличок, грн.

Показники	Сума, грн.
Чистий дохід від реалізації продукції	767075,4
Витрати на виробництво	749462,0
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	17613,4
Податок на прибуток від звичайної діяльності	30710,4
Чистий прибуток	139903,0

Тоді річна сума прогнозованого річного грошового потоків у результаті впровадження виробництва кукурудзяних паличок на ПрАТ «ТерА» становитиме (чистий прибуток + амортизація):

$$ГП = 13990,3 + 13027,0 = 27017,3 \text{ грн.}$$

Далі проводимо дисконтування грошових потоків, використовуючи формулу теперішньої вартості:

$$PV = FV / (1+r)^n. \quad (3.1)$$

де FV – величина майбутньої вартості грошових потоків;

r – дисконтна ставка, яку приймаємо 20%;

n – кількість періодів (років), що віддаляють майбутній грошовий потік від теперішнього моменту часу.

Тоді знайдемо теперішню вартість грошових потоків проекту із використанням зазначеної нижче формули:

$$PV = 27017,3 / (1+0,2)^1 + 27017,3 / (1+0,2)^2 + 27017,3 / (1+0,2)^3 + 27017,3 / (1+0,2)^4 + 27017,3 / (1+0,2)^5 = 80798,2 \text{ грн.}$$

Потім проводимо обчислення чистої теперішньої вартості проекту (NPV), тобто є різницю між величиною грошових потоків проекту, які дисконтовані при визначеній відсотковій ставці, та сумою початкових інвестицій.

Обчислимо значення NPV, якщо вартість обладнання (капітальні витрати) становить 54325,0 грн.

$$NPV = 80798,2 - 54325,0 = 26473,2 \text{ грн.}$$

Оскільки $NPV > 0$, то проект можна рекомендувати для впровадження.

Далі розраховуємо індекс прибутковості — PI, який обчислюється як відношення суми отриманих грошових потоків до величини початкових інвестицій:

$$PI = 80798,2 / 54325,0 = 1,48.$$

Так як індекс прибутковості складає 1,48, тобто більше за 1, то проект є ефективним.

Наступний етап розрахунків - проведення обчислення дисконтного періоду окупності. Для цього потрібно знайти термін, за який буде здійснено відшкодування початково вкладених у проект інвестицій. За перші два роки ПрАТ «ТерА» за рахунок проекту впровадження виробництва й реалізації кукурудзяних паличок поверне, як очікується, таку частину початково вкладених інвестицій: $22514,4 + 18762,0 = 41276,4$ грн.

Залишок неповернених інвестицій на кінець 2-го року складатиме:

$$54325,0 - 41276,4 = 13048,6 \text{ грн.}$$

Ця сума буде повернута протягом 3-го року. Так як теперішня вартість грошового потоку, що очікується у 3-му році, рівна 15635,0 грн., то для цього буде необхідно затратити ще:

$$13048,6 / 15635 = 0,83 \text{ року (10 місяців).}$$

Отже, в результаті розрахунків ми виявили, що термін окупності початкових інвестицій, що їх планується вкласти у даний проєкт, буде рівний 2 роки 10 місяців.

Показники прогнозованої економічної ефективності заходів, які передбачають впровадження випуску кукурудзяних паличок на ПрАТ «ГеРА», подано у табл. 3.4.

Таблиця 3.4 - Показники економічної ефективності пропонуваніх заходів із впровадження на ПрАТ «ГеРА» виробництва кукурудзяних паличок

№ п/п	Показник	Одиниця виміру	Показник
1	Річний додатковий прибуток	грн.	139903,0
2	Грошовий потік за рік	грн.	270173,0
3	Термін реалізації проєкту	роки	5
4	Чиста теперішня вартість проєкту	грн.	26473,2
5	Індекс прибутковості	-	1,48
6	Термін окупності	роки, міс.	2 роки 10 міс.

Отже, аналізуючи результати проведених розрахунків, можна прийти до висновку, що даний проєкт є економічно прийнятним для його прийняття до реалізації на підприємстві, так як $NPV > 0$ та становить 178977 грн., індекс прибутковості - 1,33, що перевищує одиницю, а дисконтований термін окупності – 2 роки 10 місяців.

3.2 Оцінка економічної доцільності розширення асортименту вафельної продукції підприємства

Одним з важливих питань, вирішення яких є необхідним у процесі виробничого менеджменту ПрАТ «ГеРА», є забезпечення високої якості і тим самим конкурентоздатності кондитерської продукції підприємства, що буде сприяти її успішній реалізації на ринку. Вона повинна мати хороші органолептичні характеристики, бути здатною відповідати смакам споживачів, вирізнятися довгостроковою перспективою для забезпечення свого збуту, тобто

мати тривалі строки придатності, які дають змогу розширити сферу й межі торгівлі.

Термін зберігання кондитерських виробів при цьому виступає як один з показників якості, що залежить від якості, технології, використаної сировини, наявного обладнання, умов зберігання та упаковки, санітарного стану виробництва. Ця сукупність чинників є взаємопов'язаною і впливає на термін придатності що мають кондитерські вироби.

Пропонуємо налагодити на підприємстві випуск нових видів вафельних трубочок - "Гроно" і "Зернятко", що є перспективним напрямком у виробництві вафельної продукції, що містить жирові начинки, шляхом застосування нетрадиційної сировини, що здатна уповільнювати небажані зміни, поліпшувати органолептичні властивості продукції та економити дорогу сировину.

При здійсненні використання нетрадиційних добавок у начинках для вафельних трубочок "Гроно" (насіння винограду і цикорій) та "Зернятко" (приймочки кукурудзи й зародки пшениці) буде забезпечене ефективне гальмування утворення первинних та вторинних продуктів, що виникають при окисленні жиру. Це зумовлюється значною антиоксидантною активністю, що мають поліфенольні сполуки, що поєднуються з каротиноїдами, аскорбіновою кислотою, токоферолами, дубильними речовинами, ефірними оліями тощо. Завдяки високому вмісту жиру в начинці підвищується харчова й енергетична цінність продукції, поліпшуються органолептичні показники. Під час зберігання вафельної продукції відбувається окислення ліпідів, вологообмін, насичення ароматичних речовин і обсіменіння мікроорганізмами. Це призводить до погіршення якості продукту.

Задля оптимізації виробничої діяльності ми пропонуємо здійснити зміни у рецептурі вафельної продукції. Так, у жирові начинки нових видів вафельних трубочок рекомендуємо додати соєвий фосфатидний концентрат та подрібнене насіння винограду та цикорій (трубочки "Гроно"), а також зародки пшениці та приймочки кукурудзи (трубочки "Зернятко"). З метою обґрунтування доцільності такого рішення було досліджено вплив рецептурного складу нових

видів вафель “Гроно” та “Зернятко” на окислююче перетворення жиру. Досліджуванні вироби нефасованими зберігалися при температурі $18\pm 3^{\circ}\text{C}$ і відносній вологості повітря 75%.

За органолептичними показниками після двох місяців зберігання всі зразки вафель були придатні до споживання. Вафлі “Зернятко”, які зберігалися три місяці, мали слабо виражений присмак несвіжого виробу без стороннього запаху. У зразку вафель “Гроно” таке погіршення якості відчувалось після чотирьох місяців.

У нових видах продукції сильно виражений кислуватий присмак лежалого, несвіжого продукту й сторонній запах виявлено лише після п’яти місяців. Після семи місяців всі досліджувані зразки набули стороннього неприємного смаку й аромату прогірклого жиру.

За результатами фізико-хімічних досліджень підтверджено доцільність використання нетрадиційних добавок до рецептури нових видів вафель. Свіжовиготовлені зразки вафельних трубочок містять мало пероксидів.

Проте після п’яти місяців зберігання вміст пероксидів у жирі різко зростає. Найбільшого ж значення перекисне число досягає після семи місяців зберігання, воно в 13-14 разів перевищувало показники свіжих вафельних трубочок.

Найефективніша стабілізуюча дія нетрадиційних добавок спостерігалась протягом п’яти з половиною місяців зберігання. Через два місяці зберігання кислотне число жиру нових видів вафельних трубочок зросло в 1,2, а в трубочках без запропонованих добавок – в 1,5 рази. За п’ять місяців цей показник збільшився відповідно в 1,2-2,1 та в 2,5 рази. При більш тривалому зберіганні (до семи місяців) простежується тенденція до значного підвищення кислотних чисел у всіх видах вафельних виробів.

Протягом семи місяців зберігання вміст вільних жирних кислот у жирі вафельних трубочок “Гроно” зріс в 1,6 раза, “Зернятко” – в 2,8, а контрольному зразку – у 3,4 раза. Ступінь накопичення карбонільних сполук, які реагують з бензидином, наведено в табл. 3.10.

Бензидинове число у свіжих вафель “Гроно” було у 2 рази, а вафель

“Зернятко” – в 1,3 рази менше від вафель контрольного виду. Після трьох місяців зберігання кількість даних сполук у контролі була така ж, як у жирі вафель “Гроно” після п’яти. Гальмування окислювальних перетворень у жирі вафель з нетрадиційними добавками підтверджується і накопиченням моно – та діальдегідів.

Таблиця 3.5 – Зміна бензидинового числа жиру нефасованих вафель за температури $18\pm 3^{\circ}\text{C}$

Тривалість зберігання, міс.	Бензидинове число вафель		
	Контрольний зразок	“Гроно”	“Зернятко”
0	0,069	0,053	0,041
2	0,112	0,084	0,079
4	0,168	0,154	0,120
6	0,218	0,171	0,142

Найкращі стабілізуючі властивості виявили добавки насіння винограду в поєднанні з цикорієм і соєвим фосфатидним концентратом у начинці вафель “Гроно”. Після семи місяців зберігання у зразку містилося в 2,6 рази менше моно – і діальдегідів порівняно з контролем.

У вафлях “Зернятко” за досліджуваний період зберігання накопичилося в два рази менше дослідних сполук, ніж у контролі. Таким чином, на нашу думку, доцільно впровадити у виробництво нові види вафельних трубочок (“Гроно” і “Зернятко”) з метою розширення асортименту вафельної продукції та покращення якісних характеристик за рахунок нетрадиційних добавок у рецептури.

З метою обґрунтування економічної доцільності рішення щодо зміни рецептури продукції шляхом використання нетрадиційних добавок складемо калькуляцію нових видів вафельних трубочок “Гроно” та “Зернятко”.

Витрати на сировину і допоміжні матеріали (на 1 тону виробів) для

виготовлення вафель “Зернятко” наведено у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 – Витрати на сировину для виготовлення вафель “Зернятко” в розрахунку на 1 т продукції

Сировина і основні матеріали	Один. виміру	Норма витрат	Ціна сировини	Сума витрат
Борошно в/г	кг.	187,2	16,4	3070,1
Меланж	кг.	27,4	195,0	5343,0
Сіль	кг.	0,9	10,0	9,0
Сода	кг.	1,09	50,0	54,5
Зародки пшениці	кг.	26,4	27,7	731,3
Приймочки кукурудзи	кг.	52,8	26,8	1415,0
Цукрова пудра	кг.	309,4	37,0	11447,8
Кондитерський жир	кг	201,9	81,0	16353,9
Спирт	л.	5,5	125,0	687,5
Аромат ванільний	кг.	0,2	40,0	8,0
Молоко сухе обезжирене	кг	11	35,4	389,4
Какао-порошок	кг.	27,7	71,7	1986,1
Разом:				41495,6

Як бачимо з таблиці 3.6, витрати на сировину (на 1 тонну продукції) для виготовлення вафельних трубочок “Зернятко” плануються на рівні 41495,6 грн.

Загальні економічні результати прийняття та реалізації запропонованого управлінського рішення щодо розширення асортименту продукції підприємства наведено у табл. 3.7.

Таблиця 3.7 – Економічні результати від впровадження підприємством виробництва та збуту нових видів вафель

Показник	Один. виміру	Величина показника
1. Чистий дохід	грн.	597183,0
2. Витрати на виробництво та збут	грн.	501835,0
3. Додатковий чистий прибуток	грн.	79138,8
4. Рентабельність продукції	%	19

Як видно з даних табл. 3.7, управлінське рішення щодо впровадження ПрАТ «ТерА» виробництва та збуту нових видів вафель є економічно виправданим. У результаті його реалізації підприємство зможе додатково одержати чистий прибуток у сумі 79138,8 грн. планова рентабельність продукції при цьому на рівні 19%.

РОЗДІЛ 4

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

4.1 Стихійні лиха та їх класифікація

Велику шкоду наносять суспільству небезпечні природні явища. Лісові та торф'яні пожежі, землетруси, повені, зсуви, снігові заноси, бурі, урагани – ось далеко не повний перелік найчастіших стихійних лих. Щорічно на планеті спостерігається 100000 гроз, 10000 повеней, тисячі землетрусів, пожеж, зсувів та ураганів, сотні вивержень вулканів, тропічних циклонів.

Катастрофа – великомасштабна аварія, що призводить до важких, трагічних наслідків. Катастрофа – це раптова, швидкоплинна подія, викликана силами природи, що спричинила численні людські втрати, завдала шкоди чи створила загрозу здоров'ю значної кількості людей.

Серед НС природного походження на Україні трапляються: геологічні явища (зсуви, обвали, просадки земної поверхні); метеорологічні явища (зливи, ураган, снігопади, град, ожеледь); гідрологічні явища (повені, паводки, підвищення ґрунтових вод), природні пожежі лісових та хлібних масивів; масові інфекційні хвороби людей. У поняття медико – тактичних характеристик катастроф входять: величина і структура втрат населення; наявність або відсутність зараження місцевості в районі катастрофи; розміри осередку ураження.

Катастрофи характеризуються раптовістю виникнення і багатьма чинниками. Основними чинники: механічні, хімічні, радіаційні, термічні, біологічні. Ці чинники можуть діяти одночасно або послідовно, зумовлюючи численні, поєднані, комбіновані ураження різного ступеню важкості. Землетруси – підземні удари та коливання поверхні землі. Вони серед усіх стихійних лих складають 15%. В Україні сила землетрусів більше ніж 7 балів охоплює територію де проживає 2 млн. людей і розповсюджені Закарпаття, Одеська, Чернівецька області. Зона 8 – 9 балів з населенням 14 тис. людей. 5 балів – 11

областей – Івано – Франківська, Хмельницька, Вінницька, Миколаївська. Всього площа складає 123700 км, населення – 11 млн.

Стихійне лихо - це руйнівне явище, що володіє величезною силою, завдає значної шкоди території на якій воно відбувається. В процесі катастрофи такого типу завдається великої шкоди. Це можуть бути: землетруси, цунамі, зсуви, засухи, повені, смерчі, урагани і багато іншого.

Надзвичайні ситуації природного характеру, або стихійні лиха прийнято класифікувати наступним чином:

- геологічні явища;
- інфекційні захворювання людей;
- гідрологічні явища;
- інфекційні захворювання худоби;
- геофізичні небезпечні явища;
- ураження сільськогосподарських рослин шкідниками і хворобами;
- природні пожежі;
- морські гідрологічні явища;
- метеорологічні та агрометеорологічні явища: урагани; бурі; шквали; смерчі; вертикальні вихори; морози; торнадо; зливи; снігопади; посуха; хуртовини; тумани і т. д.

Види стихійних лих і характеризуються величиною катастрофи, а також числом жертв і розміром завданої шкоди, а не площею зруйнованої території.

Наприклад, навіть найбільш сильні землетруси, що відбулися у великій незаселеній місцевості, не відносяться до значних катастроф, на відміну від більш слабких поштовхів, що сталися в густонаселених регіонах.

Землетруси - це найбільш грізні і стихійні лиха за розміром заподіяної шкоди, а також за кількістю жертв. До того ж захиститися від таких катастроф досить складно, так як навіть при врахуванні того, що сейсмологи докладають величезні зусилля, землетрусу найчастіше відбуваються несподівано.

4.2 Організація безпечної роботи електроустановок

Особа, відповідальна за електрогосподарство, повинна мати відповідну групу з електробезпеки і стаж роботи за даним напрямом. Особа, відповідальна за електрогосподарство, має забезпечити опрацювання і вжиття організаційних і технічних заходів, що включають:

- ведення обліку і контролю за споживанням електричної енергії та розроблення заходів з його зменшення;
- навчання і перевірку знань електротехнічних та електротехнологічних працівників;
- утримання електроустановок у працездатному стані та їх безпечну експлуатацію;
- дотримання заданих енергопостачальною організацією режимів і договірних умов споживання електричної енергії;
- своєчасний і якісний ремонт електроустановок; – проведення технічного опосвідчення електроустановок;
- запобігання аварій і травматизму в електроустановках, підвищення надійності їхньої роботи;
- розроблення, впровадження і дотримання норм витрат електроенергії; – раціональне використання електричної енергії;
- розроблення посадових і виробничих інструкцій для електротехнічних працівників;
- облік нещасних випадків в електрогосподарстві, участь у їх розслідуванні та вжиття заходів щодо ліквідації причин їх виникнення.

Крім особи, відповідальної за електрогосподарство, відповідальність за виконання вимог безпеки несе весь електротехнічний персонал, допущений до експлуатації електроустановок. Працівники, які порушили вимоги ПБЕ, усуваються від роботи і несуть відповідальність (дисциплінарну, адміністративну, кримінальну) згідно з чинним законодавством.

До самостійної роботи на електроустановках допускається працівник, який пройшов медичний огляд і має відповідну групу з електробезпеки. Працівники,

допущені до експлуатації електроустановок, повинні: знати вимоги Правил безпечної експлуатації– електроустановок, керівних та експлуатаційних документів відповідно до займаної посади і своїх обов'язків; знати будову та принципи роботи електроустановок, що знаходяться в експлуатації, а також машин, механізмів і пристосувань, які при цьому застосовуються; твердо знати умови забезпечення безпеки під час виконання конкретних робіт на електроустановках; мати необхідні практичні навички виконання штатних– технологічних операцій на електроустановках; знати будову, призначення і порядок використання засобів– захисту й пожежегасіння та вміти користуватися ними; уміти надавати першу допомогу потерпілому від ураження– електричним струмом згідно з Правилами надання першої допомоги потерпілому від електричного струму.

Обслуговування установок електротехнологічних процесів (електрозварювання, електроліз, електротермія тощо), вантажопідіймальних механізмів, переносних і пересувних струмоприймачів і т. п. здійснюють електротехнологічні працівники, які мають групу II з електробезпеки і вище, у своїх правах і обов'язках прирівнюються до електротехнічних працівників. До електротехнічних працівників, які мають групу II-V, висуваються такі вимоги: - вік цих працівників має бути не менше 18 років; - ці особи не повинні мати каліцтв і хвороб (стійкої форми) і медичних протипоказань, що заважають виробничій роботі; - електротехнічні працівники повинні після відповідної підготовки пройти перевірку знань і мати посвідчення встановленої форми. Посвідчення про перевірку знань працівника є документом, що засвідчує право на самостійну роботу в електроустановках на зазначеній посаді за фахом. Під час трудової діяльності електротехнічні і електротехнологічні працівники проходять такі форми навчання:

- періодичне навчання в спеціалізованих навчальних закладах (СНЗ);
- щорічне навчання на підприємстві;
- спеціальну підготовку;
- стажування;

- дублювання;
- протиаварійні тренування.

ВИСНОВКИ

Ефективність виробництва — складна економічна категорія, в якій відображено дію різноманітних економічних законів. Поширене визначення критерію ефективності — максимізація продукції і доходу при мінімізації витрат. Конкретизуючи наведене визначення, приходимо до висновку, що всі удосконалення виробництва ставлять за мету нарощування власного доходу та прибутку, а також поліпшення умов життя працівників.

Прат ТерА працює на ринку кондитерської продукції. У 2021 році порівняно з 2020 роком чистий дохід підприємства зріс більше як на 87%, а собівартість продукції збільшилася на 70%. Загалом на підприємстві за цей період спостерігалось значне покращення фінансових результатів діяльності.

Динаміка виробництва продукції ПрАТ «ТерА» за її окремими видами говорить про те, що у 2021 році найбільш суттєвий приріст спостерігався по групах печива та пряників. У структурі виробництва продукції на ці ж товарні групи припадала найбільша частка тобто на печиво і пряники.

У структурі основних виробничих фондів ПрАТ «ТерА» у 2021 році найбільшу частку займала група машин та обладнання, а саме 50,9%. У структурі операційних витрат підприємства у 2021 р. домінуючу роль становили матеріальні витрати, їх частка збільшилася за минулий рік і досягла 82%, що пов'язане з подорожчанням вартості сировини, матеріалів, енергоресурсів та ін. матеріальних витрат. Частка витрат на оплату праці, навпаки, зменшилась на 6% і складала у даному періоді 19,3%.

Аналізуючи динаміку показників прибутку ПрАТ «ТерА», зазначимо, що у 2018 році підприємство отримало суму валового прибутку 4827 тис. грн., проте вже у 2019 році значення показника впало майже до такої ж величини валового збитку. У подальші роки спостерігалось зростання суми валового прибутку підприємства. Що стосується значень показників операційного та чистого

прибутку, то вони після дуже значних від'ємних результатів 2018 відзначалися стабільною позитивною тенденцією до зростання. Такі дані говорять про позитивні зміни фінансових результатів роботи досліджуваного підприємства за минулі три роки.

Показник рентабельності активів у 2021 році порівняно з 2020 роком зріс на 0,14%, а показники рентабельності продажу і рентабельності продукції за операційним прибутком, навпаки, зменшилися, не зважаючи на збільшення величини прибутку. Це відбулося наслідок зміни співвідношення між величиною прибутку та відповідно чистим доходом і загальними витратами операційної діяльності підприємства.

Одним з пропонованих варіантів підвищення ефективності виробництва ПрАТ «ТерА» є впровадження виготовлення кукурудзяних (круп'яних) паличок. Виробництво цієї продукції відноситься до виробництва сухих сніданків. Аналізуючи результати проведених розрахунків, можна прийти до висновку, що даний проект є економічно прийнятним для його прийняття до реалізації на підприємстві, так як $NPV > 0$ та становить 178977 грн., індекс прибутковості - 1,33, що перевищує одиницю, а дисконтований термін окупності – 2 роки 10 місяців.

Також пропонуємо впровадити ПрАТ «ТерА» заходи щодо виробництва та збуту нових видів вафель, яке є економічно виправданим. У результаті його реалізації підприємство зможе додатково одержати чистий прибуток у сумі 79138,8 грн. планова рентабельність продукції при цьому на рівні 19%.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Андрійчук В.Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, практика, аналіз: монографія. Київ: КНЕУ, 2005. 292 с.
2. Ярославський А. О. Економічна ефективність діяльності підприємства: теоретичний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Випуск 20, частина 3. с. 174-179.
3. Суліма Н.М., Степасюк Л.М., Величко О.В. Економіка і фінанси підприємства: підручник. Київ: Компринт, 2015. 465 с.
4. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2007. 1072 с.
5. Калієва О.М., Разумова М.С., Дергунова М.І., Говорова М.С. Поняття економічної ефективності комерційної діяльності. *Інноваційна економіка: матеріали Міжнар. науч. конф. (Казань, жовтень 2014 р)*. Казань: Бук, 2014. С. 99-103.
6. Калетнік Г.М., Старосуд В.І., Амонс С.Е. Організаційно-економічні засади підвищення ефективності виробництва насіння цукрових буряків. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 10. С. 10.
7. Макмиллан Р. *Економікс*. Москва: ПРИОР, 1998. 384 с.
8. Маркіна І.А. Методологічні питання ефективності управління. *Фінанси України*. 2013. № 6. С. 24-32.
9. Мочерний С.В., Єрохін С.А., Каніщенко Л.О. та ін. *Основи економічної теорії*. Київ: Знання, 2000.
10. Пасека Д.В., Гринько Т.В. Фактори підвищення ефективності діяльності підприємства. URL: http://confcontact.com/2014_04_25_ekonomika_i_menedgment/tom4/48_Paseka.htm
11. Савенко Н.В. Економічна сутність ефективності виробництва підприємства і аналіз підходів до її визначення. *Інноваційна економіка*. 2009. № 2. С. 153-162.
12. Савіна Г.Г., Скібіна Т.І. Фактори зовнішнього та внутрішнього впливу на

- рівень ефективності управління підприємством комплексу комунальних послуг. Ефективна економіка. 2016. № 12.
13. Слюсаренко О.О., Огородніков Д.Д., Наконечний В.Л. Словник підприємця. Київ: РВ ПС України НАН України, 1999. 207 с.
14. Онипко О.В. Нагромадження основного капіталу як фактор конкурентоспроможності економіки. Економіка України. 2005. № 7. С. 23-35.
15. Бойчик І. М. Економіка підприємства : Навчальний посібник. видання 2 ге, доповнене і перероблене. К.: Атака, 2007. 362 с.
16. Бондар Н.М. Економіка підприємства: Навч. посібник. К.: В-во А.С.К., 2004. 400 с.
17. Болюча М.А., Бучевський, Горбутьок М.І. Економічний аналіз: Навч. посіб. / За ред.. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. К.: КНЕУ, 2001. 540 с.
18. Ващенко А.А. Ефективність виробничо-господарської діяльності в механізмі управління промисловими підприємствами. Економічний вісник, 2014. №1. с.80-87.
19. Василенко В.А. Операционное и ситуационное управление в системе менеджмента: Учебное пособие/ В.А.Василенко, И.Е.Мельник. М: МГИУ, 2002. 530 с.
20. Василенко В.А., Ткаченко Т.І Стратегічне управління. Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2003. 396 с.
21. Верба В. А., Грибішкова О.М. Проектний аналіз. Навчально – методичний посібникК.: КНЕУ, 2002. 189 с.
22. Воронін О. Визначення показників економічної ефективності виробництва на основі модифікації ресурсного підходу. *Економіка України*. 2009. № 10. С. 29 – 33.
23. Воронін О. Методика визначення узагальнюючого показника економічної ефективності виробництва . *Економіст*. 2007. №4. С. 57 – 62.

ДОДАТКИ

Додаток А

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Тера"
(найменування)Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	01	С
00375697		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	82 984	44 291
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(81 587)	(47 897)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	1 397	-
збиток	2095	(-)	(3 606)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	16 881	16 516
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(5 825)	(5 573)
Витрати на збут	2150	(11 418)	(6 829)
Інші операційні витрати	2180	(826)	(324)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	209	184
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(1)	(60)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	208	124
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	208	124
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	208	124

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

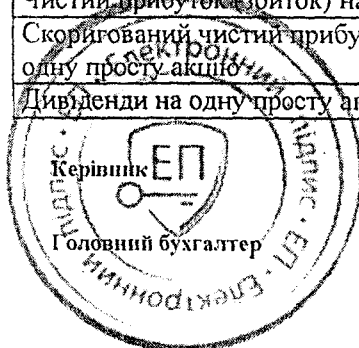
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	62 341	35 433
Витрати на оплату праці	2505	19 369	15 679
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 823	3 433
Амортизація	2515	1 597	1 220
Інші операційні витрати	2520	13 485	6 097
Разом	2550	100 615	61 862

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	6998546	6998546
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	6998546	6998546
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,02972	0,01772
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,02972	0,01772
Дивіденди на одну просту акцію <i>Т. Мамай</i>	2650	-	-

*Олександр
Васильович*

Мамай Олександр Васильович

Додаток:
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство Приватне акціонерне товариство "ТерА"
Територія ТЕРНОПІЛЬСЬКА
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство
Вид економічної діяльності Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання
Середня кількість працівників ² 163
Адреса, телефон вулиця Пирогова, буд. 11, м. ТЕРНОПІЛЬ, ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН, ТЕРНОПІЛЬСЬКА обл., 46006 0352526616

КОДИ		
2022	01	01
за СДРПОУ		
00375697		
за КАТОТТГ 1		
UA61040490010069050		
за КОПФГ		
230		
за КВЕД		
10.72		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

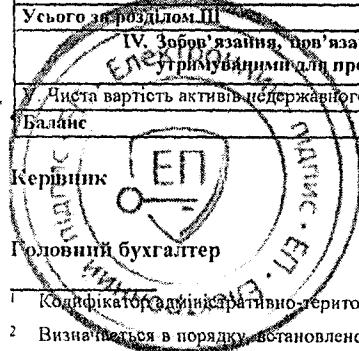
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	625	516
первісна вартість	1001	635	653
накопичена амортизація	1002	10	137
Незавершені капітальні інвестиції	1005	29	-
Основні засоби	1010	4 152	4 747
первісна вартість	1011	16 523	18 582
знос	1012	12 371	13 835
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	4 806	5 263
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	4 752	7 471
виробничі запаси	1101	3 582	5 467
незавершене виробництво	1102	69	197
готова продукція	1103	1 101	1 807
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 075	5 858
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	268	552
з бюджетом	1135	-	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	91	66
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	353	1 195
готівка	1166	131	73
рахунки в банках	1167	222	1 121
Витрати майбутніх періодів	1170	6	6
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	730
Усього за розділом II	1195	7 545	15 879
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	12 351	21 142

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 750	1 750
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	4 217	4 217
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	50	50
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(8 227)	(8 019)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(2 210)	(2 002)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	5 220	9 895
розрахунками з бюджетом	1620	135	109
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	128	187
розрахунками з оплати праці	1630	560	750
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	184	833
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	8 334	11 370
Усього за розділом III	1695	14 561	23 144
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Чиста вартість активів державного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	12 351	21 142

Мамай Олександр Васильович

1 Коэффициент территориальной принадлежности к территории территориальных громад.

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.